

RESILIENCE AND RESISTANCE IN DEFIANCE OF THE CRIMINALISATION OF SOLIDARITY ACROSS EUROPE

ΣΥΝΟΨΗ
ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΧΑΡΑΞΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣ
ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Jyothi Kanics
Marta Gionco

ΣΥΝΟΨΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.¹ Η Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) υπογραμμίζει ότι οι αξίες αυτές είναι κοινές μεταξύ των κρατών μελών, σε μια κοινωνία όπου επικρατεί ο πλουραλισμός, η μη διάκριση, η ανεκτικότητα, η δικαιοσύνη, η αλληλεγγύη και η ισότητα των φύλων.²

«Η προστασία της κοινωνίας των πολιτών –σε πολιτικό, νομικό και οικονομικό επίπεδο– για τη δημιουργία ενός σταθερού περιβάλλοντος, θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα.»

– Δώρος Πολυκάρπου, ΚΙΣΑ

Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, οι αξίες αυτές απειλούνται εντός της ΕΕ, καθώς οι πολιτικές και οι ενέργειες πολλών κρατών μελών έχουν οδηγήσει σε «συρρίκνωση του χώρου» της κοινωνίας των πολιτών. Ίσως αυτή η τάση είναι περισσότερο από οπουδήποτε εμφανής στη μεταχείριση των μεταναστών στην Ευρώπη και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων οι οποίοι εργάζονται για να τους βοηθήσουν. Η «ποινικοποίηση της αλληλεγγύης» αποτελεί πλήγμα απευθείας στον πυρήνα των ευρωπαϊκών αξιών και συντελεί στη διάβρωση του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας, ενώ παράλληλα θίγει σε μεγάλο βαθμό τα δικαιώματα και την ευημερία των πλέον ευάλωτων ατόμων στις κοινωνίες μας, καθώς και όσων προσπαθούν να τους προστατεύσουν και να τους βοηθήσουν.

Η ποινικοποίηση της αλληλεγγύης προς τους

¹ Article 2, *Consolidated Version of the Treaty on European Union* [2008] OJ C115/13.

² *ibid.*

μετανάστες εξακολουθεί να αποτελεί ευρέως διαδεδομένο φαινόμενο σε ολόκληρη την ΕΕ. Σύμφωνα με την παρακολούθηση που διεξάγουμε στα μέσα ενημέρωσης, **ασκήθηκαν ποινικές διώξεις σε τουλάχιστον 89 άτομα στην ΕΕ, από τον Ιανουάριο του 2021 έως τον Μάρτιο του 2022.**³ Σε 18 από αυτούς απαγγέλθηκαν νέες κατηγορίες, ενώ για τους υπόλοιπους 71 εκκρεμούσαν υποθέσεις ήδη από προηγούμενα έτη. Οι τέσσερις από αυτούς είναι οι ίδιοι μετανάστες. Τρία άτομα καταδικάστηκαν και 15 αθώωθηκαν, ενώ **όλες οι υπόλοιπες υποθέσεις ακόμη εκκρεμούν.** Άνθρωποι έχουν διωχθεί ποινικά για πράξεις όπως η παροχή τροφής, στέγης, ιατρικής περίθαλψης, υπηρεσιών μεταφοράς και άλλης ανθρωπιστικής βοήθειας σε μετανάστες που βρίσκονταν σε δυσμενή κατάσταση, η παροχή βοήθειας για την υποβολή αίτησης ασύλου και η διάσωση μεταναστών στη θάλασσα.

Στη συντριπτική πλειοψηφία των υποθέσεων (88%), οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήρθαν αντιμέτωποι με κατηγορίες διευκόλυνσης εισόδου, διέλευσης ή διαμονής, ή παράνομης διακίνησης μεταναστών (ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο ορίζεται το ποινικό αδίκημα στην εθνική νομοθεσία).⁴ Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η ποινικοποίηση της αλληλεγγύης συνεχίζεται, ενώ σε ορισμένες μάλιστα περιπτώσεις σημειώνει ραγδαία άνοδο (βλ.

³ See Annex 3 for a list of media monitoring of case of criminalisation.

⁴ Weronika Strzyżyńska, 'Poland: activists accused of smuggling migrants over Belarus border' *The Guardian* (25 March 2022); Iuventa, 'Italian prosecutor presses charges against the Iuventa crew' (4 March 2021); 'Un juez italiano archiva la investigación contra ONG por tráfico de migrantes' *swissinfo.ch* (28 January 2022); Bartosz Rumieńczyk, 'Aktywiści przesłuchani w kajdanach. KIK: „Dlaczego są dwie kategorie uchodźców i pomagaczy?”' [Activist interviewed in handcuffs. KIK: "Why are there two categories of refugees and helpers?"] *Okopress* (29 March 2022); Memesita, 'Criticism of church asylum denied against religious sister' (6 June 2021); Emma Wallis, 'Czech migrant accused of smuggling sentenced to 140 years in prison' *InfoMigrants* (14 May 2021); Paul Myers, 'French judges clear farmer who offered humanitarian solidarity to migrants' *RFI* (31 March 2021).

ενότητα 1.2), σε περιόδους κατά τις οποίες πολλές χώρες έλαβαν περιοριστικά μέτρα λόγω της πανδημίας COVID-19, όπου οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων διακινδύνευαν την ίδια τους την ασφάλεια και την υγεία φεύγοντας από τα σπίτια τους για να βοηθήσουν τους συνανθρώπους τους. Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19, εφαρμόστηκαν για τον περιορισμό της πρόσβασης σε κέντρα υποδοχής και κράτησης, για την επιβολή προστίμων σε οργανώσεις που παρέχουν υπηρεσίες σε περιόδους απαγόρευσης της κυκλοφορίας ή μετά τη λήξη της, καθώς και για τον περιορισμό του δικαιώματος της ελευθερίας του συνέρχεσθαι.

Τα εθνικά στοιχεία δίνουν επίσης μια εικόνα του **μεγέθους της ποινικοποίησης της αλληλεγγύης στην ΕΕ**. Για παράδειγμα, σύμφωνα με το δίκτυο πολιτών Grupa Granica στην Πολωνία, **σχεδόν 330 άτομα** τέθηκαν υπό κράτηση επειδή βοηθούσαν ανθρώπους να διασχίσουν παράτυπα τα σύνορα Λευκορωσίας-Πολωνίας από τον Αύγουστο έως τον Νοέμβριο του 2021.⁵ Τα άτομα που τέθηκαν υπό κράτηση είναι μεταξύ άλλων υπήκοοι της ΕΕ, καθώς και μετανάστες και μέλη της οικογένειάς τους, πολλοί εκ των οποίων είχαν άδεια διαμονής στο Βέλγιο, τη Γερμανία και την Πορτογαλία. Πολλοί είναι πιθανό ότι κινητοποιήθηκαν για ανθρωπιστικούς λόγους, π.χ. για να βοηθήσουν μέλη της οικογένειάς τους. Σε ένα άλλο παράδειγμα, στην Ελβετία το 2018 καταδικάστηκαν συνολικά 972 άτομα για υποβολή παρατύπης εισόδου ή παραμονής.⁶ Η τεράστια πλειονότητα, **σχεδόν 900 άτομα, ενήργησαν με κίνητρο την αλληλεγγύη ή για οικογενειακούς λόγους.**⁷

Τα στοιχεία αυτά είναι πιθανό να αντιπροσωπεύουν μόνο ένα πολύ μικρό ποσοστό των ατόμων που ενοχοποιήθηκαν στην ΕΕ επειδή επέδειξαν αλληλεγγύη προς τους μετανάστες. Αφενός, δεν ισχυριζόμαστε ότι η παρακολούθηση των μέσων ενημέρωσής μας είναι πλήρης, καθώς ορισμένες ειδήσεις ενδεχομένως να μην εντοπίζονται από το σύστημα ειδοποίησής μας. Αφετέρου, οι περισσότερες υποθέσεις είναι πιθανό να μην αναφερθούν, λόγω του φόβου ότι η προσέλευση της προσοχής των μέσων ενημέρωσης θα μπορούσε να θέσει σε περαιτέρω κίνδυνο τις σχέσεις με τις αρχές και να περιορίσει την πρόσβαση σε παραμεθόριες περιοχές ή κέντρα υποδοχής, ακόμα για να προστατευθεί το δικαίωμα των εθελοντών στην ιδιωτικότητα και να μην κινδυνεύσουν οι ίδιοι ή οι οικογένειές τους, ή επειδή κάποιοι υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων ίσως προτιμούν να μη μιλούν δημόσια όσο εκκρεμούν δικαστικές υποθέσεις. Πολλές υποθέσεις παρενόχλησης που δεν καταλήγουν σε άσκηση ποινικής δίωξης ενδέχεται επίσης να μην εντοπίζονται από τα μέσα ενημέρωσης.⁸ **Οι ποινικές διώξεις υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που είναι και οι ίδιοι μετανάστες αναφέρονται σε ακόμη μικρότερο βαθμό** λόγω της ιδιαίτερα ευάλωτης κατάστασης των ατόμων που ενδέχεται να διατρέχουν κίνδυνο απέλασης, επαναπροώθησης, αυθαίρετης κράτησης και απώλειας του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντός τους, καθώς και σκληρών χρηματικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων.

⁸ See, for instance, [38511/2019](#), which lists several different reasons for which people have faced charges under administrative law, such as depositing waste on the street or violations of the town planning code, and which were not reported in the media.

⁵ Grupa Granica, [Kryzys humanitarny na polsko-białoruskiej granicy](#) [Humanitarian crisis on Polish-Belarusian border] (2021), p.19.

⁶ Swiss Federal Act on Foreign Nationals and Integration Act of 16 December 2005, (Status as of 1 April 2020) Article 116.

⁷ Humanrights.ch, ["Die „Kriminalisierung“ von Menschenrechtsverteidiger:innen](#); In only 32 cases were smugglers or people who had enriched themselves from the misery of refugees and migrants actually on trial. In addition, 58 judgments were made in connection with illegal gainful employment.

Υπάρχουν διάφορα στοιχεία που συμβάλλουν στη δημιουργία **«εχθρικού κλίματος»** για τα άτομα που αναλαμβάνουν ανθρωπιστική δράση και προσπάθειες αλληλεγγύης προς τους μετανάστες στην ΕΕ:

- Η ίδια η **«ποινικοποίηση της μετανάστευσης»** οδηγεί στη μεταχείριση των μεταναστών ως εγκληματιών ή ακόμη και ως απειλής για την εθνική ασφάλεια.⁹ Κατά συνέπεια, όσοι προσπαθούν να τους βοηθήσουν μπορούν επίσης να θεωρηθούν και να χαρακτηριστούν ως άτομα που συμμετέχουν σε «παράνομες» δραστηριότητες και βλάπτουν την κοινωνία. Η αρνητική στάση απέναντι στους μετανάστες επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τον τρόπο με τον οποίο διαμορφώνονται οι επίσημες πολιτικές και πρακτικές. Το νομικό και πολιτικό πλαίσιο φαίνεται σε πολλές περιπτώσεις να στηρίζεται σε ξενοφοβικά αφηγήματα και στην ελλιπή εκπλήρωση των υποχρεώσεων που αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα.
- Σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, υπάρχουν **διοικητικές και ποινικές νομοθετικές διατάξεις** που περιορίζουν και διώκουν παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών οι οποίοι παρέχουν ανθρωπιστική βοήθεια σε μετανάστες ή καταγγέλλουν παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

- Ο περιορισμός της ελευθερίας της έκφρασης, του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι συμβάλλει στη **συρρίκνωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών**, γεγονός που μπορεί να δυσκολεύει ιδιαίτερα τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ως προς την αντιμετώπιση δικαστικών και άλλων μορφών παρενόχλησης. Όταν ο χώρος της κοινωνίας των πολιτών διαβρώνεται, υπονομεύεται ο διάλογος με τους πολίτες, η διαφάνεια και η λογοδοσία.
- Επιπλέον, η **ελλιπής ανεξάρτητη παρακολούθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** οδηγεί σε ατιμωρησία των επιθέσεων σε υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αυξάνει τον κίνδυνο παραβίασης των δικαιωμάτων αυτών.
- Τέλος οι, **αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων** ελαχιστοποιούν περαιτέρω τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών και την ικανότητά της να αναλαμβάνει δράση και να ανταποκρίνεται σε καταστάσεις.

Ωστόσο, παρ' όλες αυτές τις προκλήσεις, οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων εξακολουθούν να καταβάλλουν γενναίες προσπάθειες για να βοηθήσουν τους μετανάστες και να επιδείξουν αλληλεγγύη προς τους μετανάστες που βρίσκονται σε ευάλωτη θέση. Η ανθεκτικότητα, η επιμονή και η αντοχή τους αποδεικνύεται από τη δράση που έχουν αναλάβει σε περιστατικά εκφοβισμού, παρενόχλησης και βίας, με τα οποία έρχονται συχνά αντιμέτωποι μόνοι τους στην πρώτη γραμμή, στα σύνορα της ΕΕ, αλλά και μέσα σε κοινότητες σε ολόκληρη την ΕΕ.

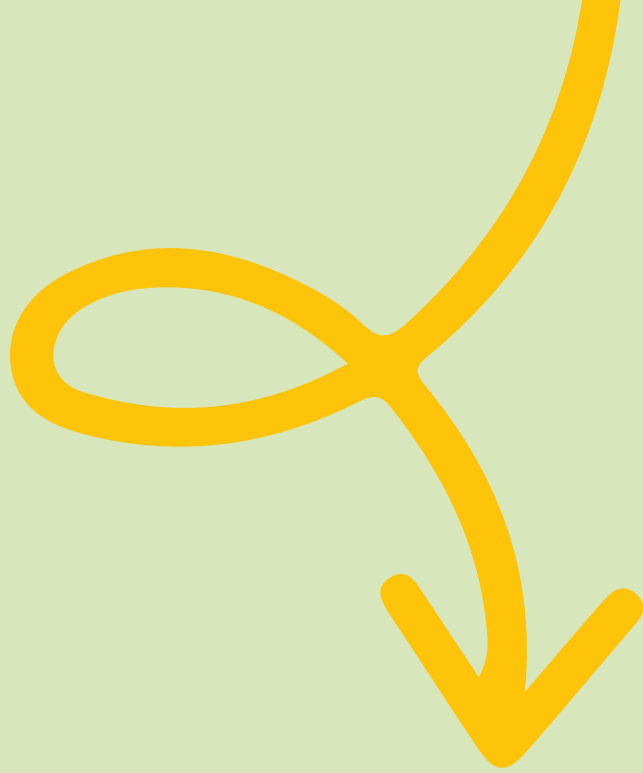
⁹ For examples on how the legal and policy framework can criminalise migrants and lead to discrimination, see: Platform for International Cooperation on Undocumented Migrants (PICUM), 'How do the new EU regulations on interoperability lead to discriminatory policing?' (2020); European Commission, Proposal amending Regulation (EU) 2016/399 on a Union Code on the rules governing the movement of persons across borders. Article 25 of which provides for a general framework applicable to the reintroduction of internal border controls based on a perceived threat that may lead to unilateral reintroduction of border controls at internal borders and circumstances under which internal border controls can be prolonged.

Προκειμένου να τους στηρίξει, η ΕΕ διαθέτει διάφορα μέσα συνεργασίας, μέσω των οποίων μπορεί να ενισχύσει την προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστών, καθώς και να εξετάσει τα βασικά στοιχεία του «εχθρικού κλίματος» που περιγράφηκε προηγουμένως. Ενώ πολλές από αυτές τις εξελίξεις, όπως οι προτεινόμενες νομοθετικές αλλαγές στην οδηγία της ΕΕ για την υποβολή της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής, αποτελούν στόχους που θα πρέπει να επιτευχθούν πιο μακροπρόθεσμα, υπάρχουν και άλλα μέτρα που μπορεί να λάβει η ΕΕ βραχυπρόθεσμα για να καλλιεργήσει και να υποστηρίξει ένα ευνοϊκό περιβάλλον για όσους εργάζονται για την αλληλεγγύη και τη δικαιοσύνη στην ΕΕ.

Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ ΠΕΝΤΕ ΓΕΝΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΕΕ:

- Πρόληψη της ποινικοποίησης της παροχής ανθρωπιστικής βοήθειας
- Καλλιέργεια του χώρου της κοινωνίας των πολιτών και καλύτερη προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Επαρκής χρηματοδότηση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Προώθηση και προάσπιση μιας πιο ισορροπημένης μεταναστευτικής πολιτικής της ΕΕ σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές αξίες
- Ενίσχυση της παρακολούθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ισχυροποίηση της βάσης τεκμηρίωσης για την αποφυγή της ποινικοποίησης της μετανάστευσης και της αλληλεγγύης

Στην ενότητα 5 της παρούσας έκθεσης παρουσιάζονται συγκεκριμένες συνιστώμενες δράσεις βάσει αυτού του πλαισίου.

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Οι εν λόγω συστάσεις έχουν ως στόχο να εξετάσουν τα πέντε στοιχεία του «εχθρικού κλίματος» που εντοπίζονται και διερευνώνται μέσω συνεντεύξεων με υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων για την παρούσα έκθεση.

1. ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

1.1 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Οι φορείς της ΕΕ θα πρέπει να αναγνωρίζουν και να υποστηρίζουν δημόσια την αλληλεγγύη που επιδεικνύουν και την ανθρωπιστική βοήθεια που παρέχουν οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, εθελοντές, ιδιώτες, καθώς και οι ίδιοι οι μετανάστες.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα μπορούσε να διοργανώσει ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τον θεμελιώδη ρόλο της κοινωνίας των πολιτών ως προς την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπου θα περιλαμβάνεται ρητά και ο ρόλος των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων οι οποίοι είναι οι ίδιοι μετανάστες, και να εκδώσει ψήφισμα με το οποίο θα αναγνωρίζεται η σπουδαιότητα και η νομιμότητα του έργου τους, καθώς και το δικαίωμα υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στο έδαφος της ΕΕ και στα εξωτερικά της σύνορα.

1.2 ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΟΤΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ Η ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΕ ΔΕΝ ΕΝΙΣΧΥΟΥΝ ΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ

Η οδηγία της ΕΕ για την υποβοήθηση της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής θα πρέπει να αναθεωρηθεί προκειμένου να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ της αξιόποινης πράξης της λαθραίας διακίνησης και των πράξεων ανθρωπιστικής βοήθειας ή αλληλεγγύης.

- Όσον αφορά τη λαθραία διακίνηση μεταναστών, ο ορισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει ρητά τη σκοπιμότητα αδικαιολόγητου πλουτισμού, σύμφωνα με το πρωτόκολλο του ΟΗΕ για τη λαθραία διακίνηση μεταναστών (το οποίο αναφέρεται σε «οικονομικό ή άλλο υλικό όφελος»), έχοντας ως στόχο την πρόληψη της ποινικής δίωξης ιδιοκτητών ακινήτων ή οδηγών ταξί και της ποινικοποίησης της παροχής άλλων υπηρεσιών σε άτομα που δεν διαθέτουν νόμιμα έγγραφα. Η νομοθεσία θα πρέπει να εξαιρεί ρητά συνήθεις επαφές και συναλλαγές που δεν αποφέρουν αδικαιολόγητο οικονομικό όφελος. Αυτό είναι απαραίτητο ώστε να διασφαλιστεί ότι οι συνήθεις συναλλαγές με μετανάστες χωρίς νόμιμα έγγραφα (π.χ. μίσθωση διαμερίσματος) δεν διώκονται ποινικά.
- Η ρήτρα εξαίρεσης για ανθρωπιστικούς λόγους θα πρέπει να είναι υποχρεωτική για τα κράτη μέλη και να αφορά την υποβοήθηση της εισόδου, διέλευσης και διαμονής.
- Η ανθρωπιστική δράση θα πρέπει να περιλαμβάνει δραστηριότητες που διεξάγονται τόσο στη θάλασσα όσο και στην ξηρά, και να μη συνδέεται αποκλειστικά με κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

2. ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

2.1 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΜΕ ΡΟΛΟ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΕΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν και να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και την αλληλεγγύη προς τους μετανάστες.

Σε συνέχεια της πρόσφατης έκθεσης της επιτροπής LIBE¹⁰ σχετικά με τη συρρίκνωση του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρώπη, η Επιτροπή θα πρέπει να εγκρίνει μια σταθερή και δομημένη πολιτική για να διασφαλίσει ότι ο χώρος της κοινωνίας των πολιτών δεν θα εξασθενήσει περαιτέρω στα κράτη μέλη. Τα προτεινόμενα μέτρα θα πρέπει να περιλαμβάνουν ενδεικτικά:

- τη δημιουργία «ευρωπαϊκού δείκτη για τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών». Όπως επισημαίνει ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, FRA, σε προηγούμενη έκθεση, η μέθοδος του μετρητή για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (CSO

¹⁰ European Parliament, Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs, [Report on the shrinking space for civil society in Europe \(2021/2103\(INI\)\)](#) Rapporteur: Anna Júlia Donáth (22 February 2022).

Meter)¹¹ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που εφαρμόζεται στα κράτη της ανατολικής εταιρικής σχέσης, θα μπορούσε να εφαρμοστεί για αυτόν τον σκοπό·

- τη συστηματική προσθήκη ειδικού κεφαλαίου για τον χώρο της κοινωνίας των πολιτών στην ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το κράτος δικαίου·
- την υιοθέτηση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για την κοινωνία των πολιτών¹².

2.2 ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΜΟ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΗΣ ΕΕ

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα πρέπει να ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και την κοινωνία των πολιτών, να καταρτίσει κατευθυντήριες γραμμές για τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό θα ήταν αναγκαίο βήμα για τη διασφάλιση της συνέπειας μεταξύ των εξωτερικών δεσμεύσεων της ΕΕ, όπως αποτυπώνεται για παράδειγμα στις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων¹³, και των εσωτερικών

¹¹ Please see more details at: [The CSO Meter](#) supports regular and consistent monitoring of the environment in which civil society organisation (CSOs) operate in the Eastern Partnership countries. It consists of a set of standards and indicators in 10 different areas to measure both law and practice. It is based on international standards and best practices. The CSO Meter is split in two main parts: Fundamental rights and freedoms that are essential for the existence of civil society: (1) freedom of association, (2) equal treatment, (3) access to funding, (4) freedom of peaceful assembly, (5) right to participation in decision-making, (6) freedom of expression, (7) right to privacy and (8) state duty to protect. Necessary conditions that ensure additional support for the development of civil society (though their existence without fundamental rights and freedoms is not sufficient to ensure an enabling environment), including: (1) state support and (2) state-CSO cooperation.

¹² [Report on the shrinking space for civil society in Europe \(2021/2103\(INI\)\)](#) "As called for by Members of the European Parliament such a comprehensive civil society strategy should address: common minimum legal and administrative standards; a statute of European cross-border associations and non-profit organisations; focal points between European institutions and civil society; consistent access to policy debates and agenda-setting at EU level; access to monitoring of Union policies and implementation of the Union budget; and expanding flexible access to Union funding."

¹³ EU External Action, [EU Guidelines on Human Rights Defenders](#) (21 June 2016).

της πολιτικών. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές θα μπορούσαν να βασιστούν στη διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων¹⁴ και στις κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ) για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων¹⁵.

2.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΤΕΚΔΙΚΗΣΗ

Το άρθρο 15 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ αναγνωρίζει τον ρόλο της κοινωνίας των πολιτών στη χρηστή διακυβέρνηση της ΕΕ. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που έχουν ρόλο παρατηρητή και άλλοι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καταγγέλλουν μονίμως αθέμιτες πρακτικές, όπως η διαφθορά ή η κακή διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ, καθώς και παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων. Κατά την άσκηση αυτού του ρόλου, οι παράγοντες της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να προστατεύονται από πράξεις αντιποίνων και αντεκδίκησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα μπορούσε να εκδώσει πρόταση Οδηγίας για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την αντεκδίκηση.

Τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι η προτεινόμενη Οδηγία σχετικά με την προστασία των προσώπων που συμμετέχουν στα κοινά από προδήλως αβάσιμες ή καταχρηστικές δικαστικές διαδικασίες («Στρατηγικές αγωγές κατά της συμμετοχής του κοινού»)¹⁶ προσφέ-

ρει αποτελεσματική προστασία στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων από νομική και δικαστική παρενόχληση.

2.4 ΚΙΝΗΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΠΙ ΠΑΡΑΒΑΣΕΙ ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να κινεί διαδικασίες επί παραβάσει όταν παραβιάζεται το δίκαιο της ΕΕ και των δικαιωμάτων που σχετίζονται με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη χρήση συνοπτικών διαδικασιών και προσωρινών μέτρων όταν υπάρχει κίνδυνος ανεπανόρθωτης βλάβης.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να κινεί διαδικασίες επί παραβάσει κατά των κρατών μελών που εφαρμόζουν καταχρηστικά διατάξεις του ποινικού δικαίου για να ασκήσουν διώξεις κατά ανθρωπιστικών φορέων και των ίδιων των μεταναστών.

14 UN General Assembly, [Resolution A/RES/53/144 adopting the Declaration on human rights defenders](#) (1998)

15 Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE), [Guidelines on the Protection of Human Rights Defenders](#) (10 June 2014).

16 European Commission, [Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on protecting persons who engage in public participation from manifestly unfounded or abusive court proceedings](#) ("Strategic lawsuits against public participation") 2022/0117 (COD)

3. ΕΠΑΡΚΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι το νομικό και το πολιτικό κλίμα ευνοεί τη δυνατότητα των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών να έχουν πρόσβαση σε ποικιλία πόρων και ότι δεν αντιμετωπίζουν αδικαιολόγητα εμπόδια έναντι της πρόσβασής τους σε χρηματοδότηση από εγχώριες ή ξένες πηγές. Η χρηματοδοτική ενίσχυση θα πρέπει να καλύπτει το πλήρες φάσμα των δραστηριοτήτων της κοινωνίας των πολιτών, όπως δράσεις προάσπισης, συνεργασίας με την τοπική κοινότητα και ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών. Πέρα από τη χρηματοδότηση των έργων, η βασική χρηματοδότηση των υποδομών και οι πολυετείς κύκλοι χρηματοδότησης θα μπορούσαν να ενισχύσουν τον τομέα της κοινωνίας των πολιτών και να διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα του έργου που επιτελείται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3.1 ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΕΠΑΡΚΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΑΓΟΥΝ ΤΙΣ ΑΞΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Η ΕΕ θα πρέπει να διευρύνει και να διευκολύνει την άμεση πρόσβαση στην ενωσιακή χρηματοδότηση για την κοινωνία των πολιτών δυνάμει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ για

την περίοδο 2021-27, μεταξύ άλλων για ανθρωπιστική βοήθεια που παρέχεται σε μετανάστες και για δράσεις που προωθούν τις αξίες της ΕΕ και το κράτος δικαίου.

Θα πρέπει να καταβληθεί αυξημένο μερίδιο του προϋπολογισμού του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης απευθείας σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ιδίως σε χώρες όπου υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν αποκλειστεί από την πρόσβαση σε εθνική χρηματοδότηση ή ότι έχει διακοπεί η χρηματοδότησή τους. Οι διοικητικές απαιτήσεις της ενωσιακής χρηματοδότησης θα πρέπει να απλουστευθούν ώστε να διασφαλιστεί ότι ακόμη και μικρότερες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και οργανώσεις που διοικούνται από μετανάστες έχουν δυνατότητα πρόσβασης στη χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της βασικής χρηματοδότησης. Ένα ποσοστό του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης θα πρέπει να διατεθεί για τη στήριξη οργανώσεων που διοικούνται από μετανάστες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να διαθέσει χρηματοδότηση και να δημοσιεύσει πρόσκληση υποβολής προτάσεων για οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην παροχή βοήθειας σε μετανάστες μέσω ανθρωπιστικής δράσης, συμπεριλαμβανομένων οργανώσεων που διοικούνται από μετανάστες, προκειμένου να διευκολυνθεί η τοποθέτηση νέων εθελοντών στις εν λόγω οργανώσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης.

3.2 ΔΙΑΘΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Η ΕΕ θα πρέπει να διαθέσει χρηματοδότηση για στρατηγικές δικαστικές διαφορές τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, για τη στήριξη των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαι-

ωμάτων στην Ευρώπη, με ειδική στήριξη προς την κοινωνία των πολιτών σε κράτη μέλη της ΕΕ όπου οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων έχουν διωχθεί ποινικά για την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας και τη συμμετοχή σε πράξεις αλληλεγγύης.

Η ΕΕ θα πρέπει να διασφαλίσει ότι υπάρχει διαθέσιμη χρηματοδότηση για οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και για ιδιώτες που αποτελούν αντικείμενο έρευνας και διώκονται ποινικά για τη συμμετοχή σε πράξεις αλληλεγγύης και την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας σε μετανάστες.

3.3 ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ PROTECTDEFENDERS. ΕΥ ΩΣΤΕ ΝΑ ΚΑΛΥΠΤΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΕ, ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΕΙ ΔΥΝΑΤΗ Η ΥΠΟΒΟΛΗ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ Η ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ Η ΕΓΚΑΙΡΗ ΠΑΡΟΧΗ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΣΤΑ ΘΥΜΑΤΑ

Η ΕΕ θα πρέπει να εφαρμόσει τη γνώμη που εξέδωσε ο Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, FRA,¹⁷ και να βασιστεί στο παράδειγμα του υφιστάμενου εξωτερικού μηχανισμού της ΕΕ για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, *protectdefenders.eu*, παρέχοντας κατάλληλη χρηματοδοτική στήριξη για τη δημιουργία και τη συντήρηση παρόμοιου μηχανισμού παρακολούθησης στην ΕΕ, ο οποίος θα επιτρέπει στις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να καταγγέλλουν επιθέσεις, να καταχωρίζουν προειδοποιήσεις, να χαρτογραφούν τάσεις και να παρέχουν έγκαιρη και στοχευμένη στήριξη στα θύματα.

¹⁷ See Fundamental Rights Agency, [Opinion 5 - Ensuring a safe space free from harassment and attacks](#) (23 September 2021)

3.4 ΔΙΑΘΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΑΠΟ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Μέσω των κονδυλίων του ευρωπαϊκού προγράμματος CERV, η ΕΕ θα πρέπει να στηρίξει οικονομικά τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους παρατηρητές που διεξάγουν ανεξάρτητη παρακολούθηση των επαναπροωθήσεων και άλλων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων που διαπράττονται κατά των μεταναστών, καθώς και παρακολούθηση δικαστικών και άλλων μορφών παρενόχλησης κατά των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που υπερασπίζονται τα δικαιώματα των μεταναστών.

Ο προϋπολογισμός για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα CERV για την περίοδο 2021-2027 θα πρέπει να αυξηθεί σημαντικά, ώστε να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που περιγράφηκαν προηγουμένως, και ιδίως, να στηρίξει τις δραστηριότητες των παρατηρητών και να υπερασπιστεί τα ανθρώπινα δικαιώματα.

4. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΑΣΠΙΣΗ ΜΙΑΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

4.1 ΥΙΟΘΕΤΗΣΗ ΜΙΑΣ ΘΕΤΙΚΗΣ ΣΚΟ- ΠΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙ- ΣΜΟΥ, ΤΗΣ ΜΙΣΑΛΛΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΞΕΝΟΦΟΒΙΑΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να τηρήσει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει στο πλαίσιο του *σχεδίου δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025*¹⁸, καθώς και να λάβει μέτρα για την αντιμετώπιση και την καταπολέμηση των διαρθρωτικών και θεσμικών διακρίσεων. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να λάβει μέτρα που διασφαλίζουν την ίση προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανεξαρτήτως του καθεστώτος διαμονής, της εθνικής ταυτότητας ή της χώρας καταγωγής τους.

Θα πρέπει να ενσωματωθούν ρητές αναφορές στο *σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025* σε διάφορα μέσα της ΕΕ για τη μετανάστευση και την προστασία του χώρου της κοινωνίας των πολιτών.

Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ

¹⁸ Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions, *A Union of Equality: EU Anti-racism Action Plan 2020-2025* (18 September 2020) COM(2020) 565 final.

θα πρέπει να στηρίξει τα κράτη μέλη στην προσπάθειά τους να χαράξουν πολιτικές ενσωμάτωσης και στην παρακολούθηση της εφαρμογής αυτών των πολιτικών, οι οποίες θα περιλαμβάνουν δραστηριότητες για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των εγκλημάτων μίσους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων για την καταπολέμηση του ρατσισμού, της μισαλλοδοξίας, της ξενοφοβίας και της ρητορικής του μίσους.

4.2 ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΠΙΟ ΙΣΟΡΡΟΠΗΜΕΝΗ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

Όλες οι νομοθετικές τροπολογίες των πράξεων του ΚΕΣΑ και του Συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο θα πρέπει να διασφαλίζουν τη συμβατότητα με τα θεμελιώδη δικαιώματα. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να διασφαλίζεται ο σεβασμός της αρχής της μη επαναπρόωθησης, της αρχής της μη ποινικοποίησης της παράτυπης εισόδου, της αρχής της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, της απαγόρευσης της αυθαίρετης στέρησης της ελευθερίας, και του δικαιώματος ασύλου.

Θα πρέπει να εγκριθούν και να εφαρμοστούν μεταναστευτικές πολιτικές της ΕΕ που περιλαμβάνουν ασφαλείς και νόμιμες διόδους προς την Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένων μηχανισμών επανεγκατάστασης, συμπληρωματικών οδών όπως προγράμματα ανθρωπιστικής θεώρησης και έκδοση άδειας εργασίας, και προγράμματα μετανάστευσης για σκοπούς εργασίας με βάση τις αρχές τις αξιοπρεπούς εργασίας και για όλα τα επίπεδα δεξιοτήτων.

Στο επόμενο σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών (2025-2029), η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής των νόμιμων οδών και να διασφαλίσει ότι η νομοθεσία για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης δεν χρησιμοποιείται κατά των ίδιων των μεταναστών, καθώς και ατόμων που ενεργούν με αλληλεγγύη προς τους μετανάστες.

5. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΒΑΣΗΣ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

5.1 ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΟΥΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Η ΕΕ θα πρέπει να παρακολουθεί το σύνολο της νομοθεσίας και των πολιτικών για τη μετανάστευση και την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος όσον αφορά τις επιπτώσεις τους στα δικαιώματα των μεταναστών και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί με τη δημιουργία μιας βάσης τεκμηρίωσης διατομεακής προσέγγισης¹⁹ από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτήτων των μεταναστών. Η παρακολούθηση δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει μόνο υποθέσεις που οδηγούν σε καταδικαστικές αποφάσεις, αλλά και όλες τις υποθέσεις ποινικών ερευνών που βρίσκονται σε εξέλιξη, μεταξύ αυτών και όσες οδηγούν σε αθωωτικές αποφάσεις, καθώς και άλλες μορφές παρενόχλησης και στοχοποίησης των υπερασπιστών των ανθρωπί-

¹⁹ Gabriella Sanchez, 'Beyond the matrix of oppression: Reframing human smuggling through intersectionality-informed approaches' (2017) Vol 21, Issue 1 Theoretical Criminology 46.

νων δικαιωμάτων των μεταναστών²⁰.

Συγκεκριμένα:

- Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα μπορούσε να οργανώσει κοινοβουλευτική έρευνα για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων και την ακρόαση καταθέσεων από υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων που υπήρξαν θύματα παρενόχλησης, και των οποίων οι πράξεις αλληλεγγύης έχουν διωχθεί ποινικά, καθώς και για τη διερεύνηση της πιθανής ύπαρξης πολιτικών κινήτρων στις εν λόγω υποθέσεις.
- Το 2023, στο πλαίσιο της αξιολόγησης της δέσμης μέτρων για την υποβοήθηση παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής και των *Κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τον ορισμό και την πρόληψη της υποβοήθησης της παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής*²¹, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να συλλέξει και να δημοσιεύσει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των ατόμων οι οποίοι κατηγορήθηκαν για υποβοήθηση παράνομης εισόδου, διέλευσης και διαμονής στην ΕΕ ανά έτος, μεταξύ άλλων τον αριθμό των υποθέσεων που έλαβαν

²⁰ See also: European Parliament, [Resolution of 5 July 2018 on guidelines for Member States to prevent humanitarian assistance from being criminalised \(2018/2769\(RSP\)\)](#) "6. Calls on Member States to transpose the humanitarian assistance exemption provided for in the Facilitation Directive and to put in place adequate systems to monitor the enforcement and effective practical application of the Facilitators Package, by collecting and recording annually information about the number of people arrested for facilitation at the border and inland, the number of judicial proceedings initiated, the number of convictions, along with information on how sentences are determined, and reasons for discontinuing an investigation."

²¹ As committed to in [A renewed EU action plan against migrant smuggling \(2021-2025\) COM\(2021\) 591 final](#).

"The Commission will also step up its monitoring of the implementation of the *acquis* to ensure that appropriate, effective and dissuasive criminal sanctions are in place while avoiding risks of criminalisation of those who provide humanitarian assistance to migrants in distress. The Commission will take close contact with Member States' national authorities, to collect information about the implementation of the Facilitators package and – where appropriate, in case of breaches of EU law – launch infringement procedures. The Commission intends to report on the implementation of the Facilitators package, including on the implementation of the 2020 guidance, in 2023. If necessary, the Commission will propose to revise the legal framework to ensure that the EU is equipped to implement the policy framework created by this EU action plan to respond to the constantly evolving challenges in this area."

αθωωτικές ή καταδικαστικές αποφάσεις, ανά ηλικία, φύλο, χώρα καταγωγής και καθεστώς διαμονής.

- Όπως επισημαίνει ο EU FRA²², η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να συμπεριλάβει αναφορές σε επιθέσεις εναντίον υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις εκθέσεις που υποβάλλει δυνάμει της *απόφασης-πλαisiού για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας*²³, κατά την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των κανόνων και των εργαλείων της ΕΕ για την προστασία των δικαιωμάτων των θυμάτων μίσους, καθώς και κατά την αναθεώρηση των διατάξεων της ΕΕ σχετικά με την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να δώσει επίσης ιδιαίτερη προσοχή στη μεταχείριση των μεταναστών κατά την υποβολή εκθέσεων δυνάμει της εν λόγω απόφασης-πλαisiού.

5.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ, ΙΔΙΩΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να συστήσουν και να ενισχύσουν ανεξάρτητους μηχανισμούς παρακολούθησης για τη διερεύνηση ισχυρισμών παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα, συμπεριλαμβανομένων των επιθέσεων εναντίον υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μεταναστών. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στην παρακολούθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα σύνορα, μεταξύ άλλων με την παροχή πληροφοριών και την παρακολούθηση της λήψης αποτελεσματικών μέτρων με σκοπό την εξασφάλιση της λογοδοσίας.

²² See Fundamental Rights Agency, [Opinion 5 - Ensuring a safe space free from harassment and attacks](#) (23 September 2021)

²³ [Council Framework Decision 2008/913/JHA of 28 November 2008 on combating certain forms and expressions of racism and xenophobia by means of criminal law.](#)

60 rue Wiertz/Wiertzstraat 60
1047 Brussels, Belgium
www.greens-efa.eu
contactgreens@ep.europa.eu